

Uitreiking VBR Publicatieprijs 2013

Voorzitter, dames en heren,

Olivier B. Bommel gaf ons de wijsheid mee: “Men moet oppassen, want door te veel lezen kan men gemakkelijk het verstand kwijt raken, als ik zo vrijmoedig mag wezen.”. De jury van de VBR Publicatieprijs heeft echter het nodige gelezen en moeten lezen alvorens tot een besluit te komen wat betreft het beste wetenschappelijke artikel dat in 2013 op het gebied van burgerlijk recht en/of het Europese burgerlijk recht is verschenen en dat een belangwekkende bijdrage aan de kennis en verbetering van het burgerlijk recht in brede zin heeft geleverd (immers voorwaarde voor toekenning van de prijs). Dit ondanks dat er geen enkele spontane inzending is binnengekomen van auteurszijde en er slechts een enkele voordracht is binnengekomen van een niet-auteur. Beter gezegd: juist hierdoor heeft de jury het nodige leeswerk moeten verrichten om tot een voordracht te komen van “het beste artikel”! De jury heeft zich gekwetend van haar taak en, conform het reglement, zelfstandig uit het totale aanbod van artikelen in Nederlandse tijdschriften en bundels een selectie te maken. En dat aanbod is veelomvattend, zij het bepaald niet allemaal van wetenschappelijk niveau, zoals voor de prijs is vereist. In weerwil van de uitspraak van heer Bommel, meent de jury tot een verstandige beslissing te zijn gekomen. Daarover zo dadelijk meer.

Allereerst de vraag waaróm er geen spontane inzendingen zijn binnengekomen, dit jaar niet, maar vorig jaar evenmin en daarvoor slechts een enkele keer. Is het prijzengeld te min, het beeldje niet fraai genoeg? Dat kan het toch niet zijn. Bovendien wordt dit alles immers overschaduwed door de eeuwige roem die de prijswinnaar ten deel valt! Wat kan de reden dan zijn? Ik onthoud mij graag van een uitspraak over het al dan niet bestaan van “*de Nederlander*”, indachtig de kritiek die (thans) Koningin Maxima opriep toen zij zich hierover uitliet. Dit neemt niet weg dat “nuchterheid en bescheidenheid” een eigenschap pleegt te zijn die veelvuldig aan Nederlanders wordt toegedicht. “Trots” zijn, zeker op eigen prestaties, lijkt de meeste Nederlanders, anders dan bijvoorbeeld Amerikanen, niet goed te passen. En tja, hoewel wij onszelf toch ook wel graag als “werelds” beschouwen: wie van ons wil zich in *dit* opzicht onderscheiden, tevens indachtig Nederlandse uitdrukkingen als: “Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg”, Bescheidenheid siert de mens” en “Wie zijn kop boven het maaiveld uitsteekt, moet oppassen voor de zeis”?

Toch zou ik de hier aanwezigen, immers allen (ook) schrijvers, alsook anderen die wetenschappelijk actief zijn, willen oproepen volgend jaar de jury meer “sturing” te geven en spontane inzending van pennenvruchten te overwegen of die van een ander voor te dragen.

Dit gezegd hebbend, ga ik graag over tot bekendmaking van het door de jury over 2013 verkozen artikel: “Enkele belangrijke aspecten van bestuurdersaansprakelijkheid ex. art. 6:162 BW belicht”, van Myrthe Stolp, verschenen in het Nederlands Juristenblad (2013/22, p. 1440-1447). Stolp steekt met dit artikel terdege haar hoofd boven het maaiveld uit, maar dit zal niet worden afgehakt. Integendeel: het past de loftrumpet te tuiten. Waarom? De beschouwing van Stolp betreft het zogenoemde Spaanse villa-arrest. Een arrest over de aankoop van een villa in Spanje, die illegaal gebouwd bleek te zijn en daarom kort na de aankoop daarvan werd gesloopt. In de kern betrof de juridische problematiek de persoonlijke aansprakelijkheid van de bemiddelaar in onroerend goed - die de kopers had bijgestaan en op de hoogte was van de omstandigheid dat de villa illegaal was gebouwd -, wiens gedrag als “eigen gedrag” werd toegerekend aan de vennootschap waarvan hij bestuurder was. Het Spaanse villa-arrest is in diverse publicaties aan de orde gesteld en is onderwerp van “blogs” van menig advocatenkantoor. Wat maakt de beschouwing van juist Stolp hierover dan prijswaardig? Wat de jury betreft de omstandigheid dat Stolp niet volstaat met een beschrijving van dit arrest, maar haar eigen visie geeft op de betekenis van dit arrest voor de bestuurdersaansprakelijkheid, of wellicht beter, voor de aansprakelijkheid van iemand die tevens bestuurder is, en op kritische wijze in debat treedt met anderen die zich over het Spaanse villa-arrest hebben uitgelaten. Zij brengt de beroering die het Spaanse villa-arrest teweeg heeft gebracht, terug tot “storm in een glas water” en een onjuiste lezing en interpretatie hiervan. Terwijl de meeste schrijvers over dit arrest menen dat de Hoge Raad hiermee een nieuwe vorm van bestuurdersaansprakelijkheid heeft geïntroduceerd, zet Stolp gemotiveerd uiteen dat hiervan geen sprake is, en dit arrest helemaal niet in de sleutel van de bestuurdersaansprakelijkheid moet worden geplaatst. Voorzitter, dames en heren, het antwoord op de vraag wie in dit dispuut het gelijk aan zijn zijde heeft, ligt in dit huis (van de Hoge Raad) besloten, maar we zullen het vanmiddag niet vernemen. Een conclusie die we wel kunnen trekken, althans een conclusie die de jury van de VBR Publicatieprijs heeft getrokken, is dat Stolp met haar beschouwing een fraaie en vernieuwende bijdrage heeft geleverd aan het wetenschappelijk debat, en daarom de Publicatieprijs 2013 wèl verdiend heeft! Namens de jury feliciteer ik haar hiermee van harte.

Carla J.M. Klaassen
Voorzitter jury VBR Publicatieprijs